

DETERMINANȚII ORIENTĂRII ACADEMICE A STUDENȚILOR DE ANUL I

raport de cercetare
- ianuarie 2016-

Studiu realizat de echipa CCOC:

Aplicare chestionare

Voluntari CCOC
As. dr. Ovidiu Gherman
Lect. dr. Marcela Hurjui
Conf. dr. Mihai Popescu
Dr. Oana Strugaru

Prelucrare date și redactare raport:

Psiholog dr. Diana Teodorescu

DETERMINANȚII ORIENTĂRII ACADEMICE A STUDENȚILOR DE ANUL I

raport de cercetare

I. Argument

Cunoașterea profilului studenților de anul I reprezintă o condiție esențială pentru construcția unei diagnoze obiective a dimensiunii informațional-motivationale în mediul academic: pe continuum-ul formării liceu-universitate, „bobocii” se plasează la o distanță suficient de mare de universitate (nu au încă experiențe academice personale) dar și suficient de mică (au informații despre mediul universitar care au fundamentat decizia academică personală) pentru a ne oferi o imagine asupra realității studiate.

Prezentul studiu reprezintă un demers investigativ care își propune să ofere conducerii USV informațiile necesare pentru armonizarea intervențiilor de orientare academică și orientare profesională cu procesul educațional, aducând, astfel, plus de calitate pe două dimensiuni esențiale ale managementului universitar: promovarea ofertei educaționale și practicile educaționale propriuzise.

II. Premise teoretice și practice în ceea ce privește orientarea academică

Dimensiunea teoretică de interes pentru studiul nostru este procesul decizional, respectiv: definirea deciziei și identificarea alternativelor, explorarea și evaluarea alternativelor existente, realizarea planului de carieră, implementarea deciziei (A. Băban, 2003; G. Lemeni și M. Miclea, 2004). Întrucât studiul are ca grup țintă studenții de anul I, analiza se va centra pe aspectele motivationale ale deciziei, pe principalele criterii de selecție și pe așteptările privind activitatea academică.

Centrul de Consiliere și Orientare în Carieră Suceava a realizat studiul privind determinanții orientării academice a studenților de anul I în anul 2012 și în anul universitar 2015-2016.

III. Metodologie

Obiectivele stabilite pentru prezentul studiu sunt:

- identificarea principalelor criterii de orientare academică ale candidaților care aleg USV
- evidențierea reprezentărilor privind studiile de licență ale studenților de anul I și structurarea așteptărilor lor legate de finalizarea activității academice în USV.

Identificate pe baza principalelor repere teoretice generate de literatura de specialitate din domeniul consilierii și orientării în carieră (A. Băban, 2003; G. Lemeni și M. Miclea, 2004), dimensiunile corespunzătoare acestor obiective sunt:

- criteriile de selecție a universității și facultății,
- reprezentări asupra studiilor universitare,
- așteptări legate de USV/ facultate

Ca metodă de cercetare am optat pentru ancheta pe bază de chestionar. Chestionarul a fost construit de către personalul CCOC, validat octombrie 2012 în urma discuției cu studenții senatori și președinții organizațiilor studențești și aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al USV. Chestionarul a fost reactualizat și adaptat obiectivelor actuale ale studiului.

Chestionarul aplicat are 6 itemi ce se referă la: criteriile de selecție utilizate în alegerea USV și a facultății, așteptările, reprezentările și expectanțele asupra studiilor universitare. Cei 6 itemi sunt operaționalizați prin scale de evaluare de tip Lickert, la care se adaugă datele de identificare (facultatea, programul de studii, mediul de proveniență, tipul finanțării studiilor).

S-a stabilit ca investigația să se efectueze pe o treime din totalul studenților din anul I zi, respectând proporțiile pe facultăți și specializări. Aplicarea chestionarelor s-a realizat în perioada 15 noiembrie – 15 decembrie 2015, la finalul unor cursuri (de regulă, cursuri comune pentru mai multe specializări). Operatorii de anchetă au fost voluntarii CCOC coordonați de echipa centrului. Au rezultat 574 chestionare valide. Structura de antonului pe facultăți, mediul de proveniență și tipul finanțării este prezentat în anexă.

Descărcarea chestionarelor, analiza și raportul studiului au fost realizate de colectivul CCOC.

IV. Analiza datelor

Principalele criterii de orientare academică și a reprezentărilor privind studiile universitare:

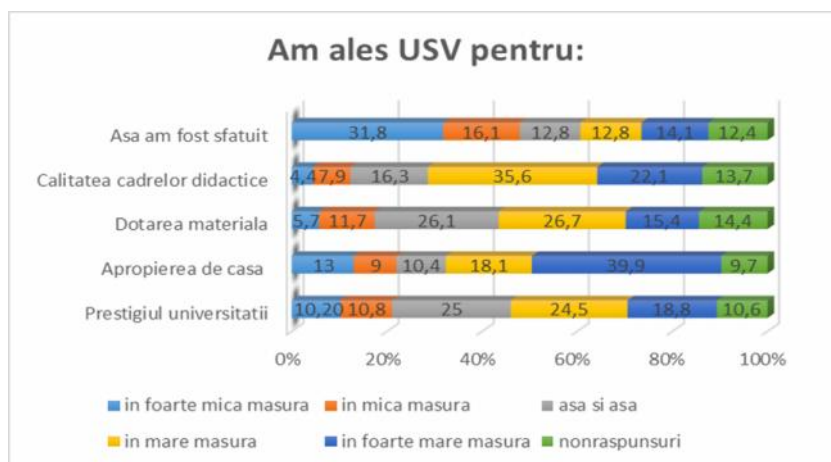
În ciuda diferențelor specifice, activitățile de orientare în carieră presupun patru mari etape care converg spre planificarea carierei: autocunoaștere, explorarea traseelor educaționale și profesionale, decizia de carieră și marketing/promovare personală (Lemeni și Miclea, 2004). Comportamentul sistematic de explorare și structurare a informațiilor despre propria persoană precum și a informațiilor referitoare la oportunități educaționale reprezintă etape pe care studenții noi și-au parcurs până la momentul deciziei academice. În acest context, criteriile de selecție și factorii de influență reprezintă constante implicate în decizia academică și de carieră.

Conform declarațiilor studenților intervievați, principalele **criterii în alegerea USV** sunt:

1. *Apropierea de cas* (mult peste jumătate din subiecți cotează acest criteriu cu *în foarte mare măsură* 39,9% și *în mare măsură* 18,1%).
2. *Calitatea cadrelor didactice* (22,1%- *în foarte mare măsură* ; 35,6%- *în mare măsură*).
3. *Prestigiul universității* (18,8%-*în foarte mare măsură* ; 24,5%-*în mare măsură*), (Grafic 1).

Comparând răspunsurile actuale cu cele din 2012, constatăm că această ierarhie a rămas neschimbată.

Grafic 1.

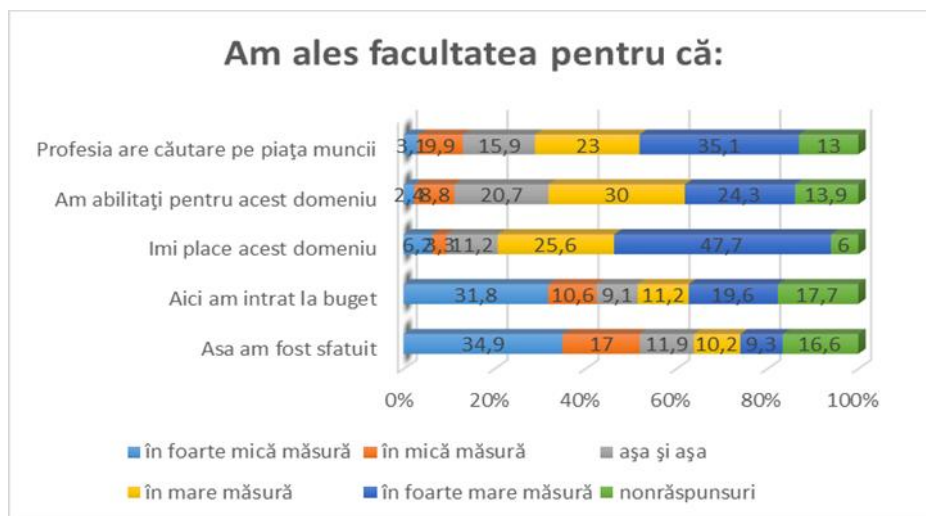

Pentru **criteriile care stau la baza alegerii facultății**, ierarhia este următoarea:

1. *Îmi place acest domeniu (în foarte mare măsură 47,7% și în mare măsură 25,6%)*
2. *Profesia are căutare pe piața muncii (în foarte mare măsură 35,1% și în mare măsură 23%)*
3. *Am abilități pentru acest domeniu (în foarte mare măsură 24,3% și în mare măsură 30%)*

Aceste prime criterii pentru alegerea facultății reprezintă, de fapt, resursele implicate în procesul de orientare în carieră (interese, abilități, perspective pe piața muncii), (Grafic 2).

Grafic 2.

Din analiza itemului care măsoară **atraperea pe parcursul facultății**, constatăm următoarele aspecte:

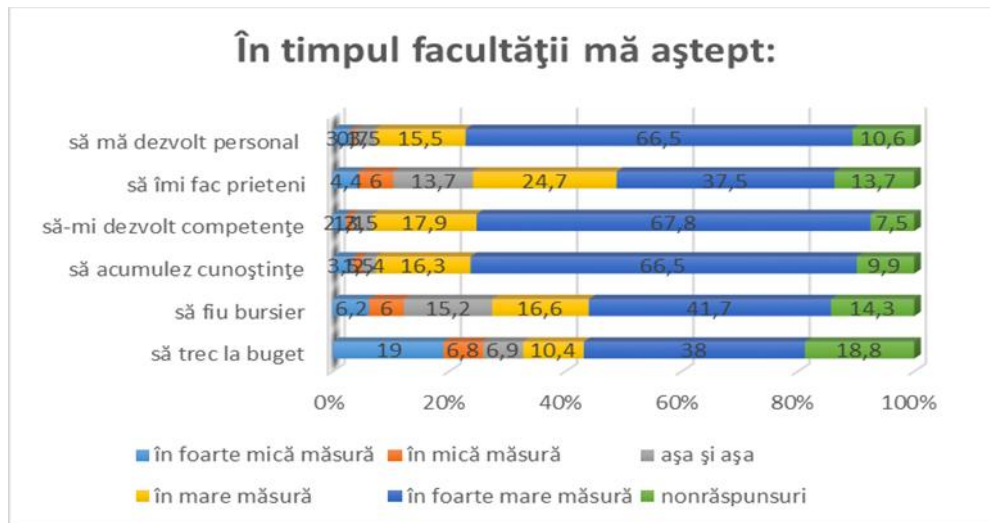
1. *Facultatea reprezintă o cale de dezvoltare a competențelor pentru o treime dintre studenții investigați (în foarte mare măsură 67,8% și în mare măsură 17,9%)*
2. *O modalitate de a acumula cunoștințe (în foarte mare măsură 66,5% și în mare măsură 16,3%)*

3. *O modalitate de dezvoltare personală* (în foarte mare măsură 66,5% și în mare măsură 15,5%).

Urmează perspectiva pragmatică: a teptarea de a fi *bursier* (în foarte mare măsură 41,7% și în mare măsură 16,6%) și de a *trece la buget* (în foarte mare măsură 38% și în mare măsură 10,4%). Oportunitățile sociale pe care le implică statutul de student - posibilitatea de a-și extinde sfera de prieteni - reprezintă o preocupare secundară a studenților (în foarte mare măsură 37,5% și în mare măsură 24,7%), (Grafic 3). Și în raportul de cercetare din 2012, 30% dintre studenți au declarat că pentru ei facultatea reprezintă o cale de a cunoaște cât mai multe, dimensiunea social fiind, și în acest caz, mai puțin valorizată.

Așteptările studenților de anul I indică un grad de maturitate profesională, ei proiectând experiența din timpul facultății în contextul exigențelor de pe piața muncii.

Grafic 3.

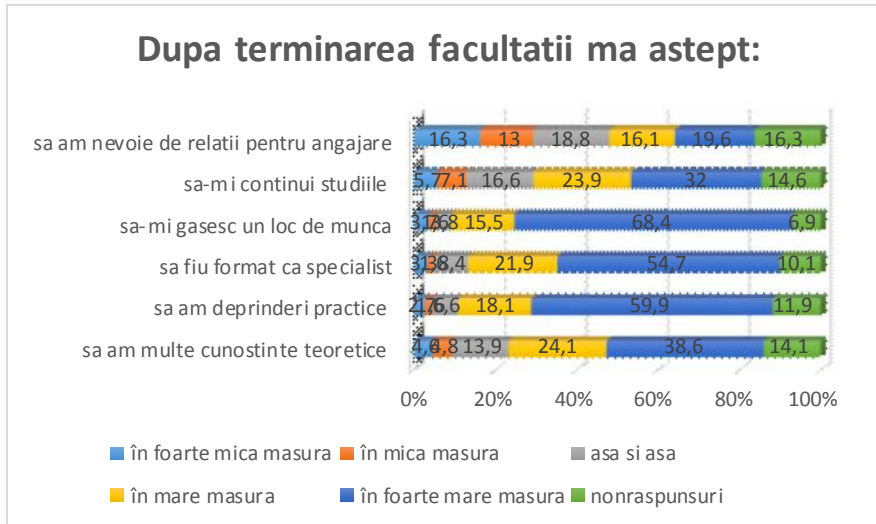

Așteptările de după finalizarea facultății se structurează conform următoarei ierarhii:

1. *Să îmi găsesc un loc de muncă* (în foarte mare măsură 68,4% și în mare măsură 15,5%)
2. *Să am deprinderi practice* (în foarte mare măsură 59,9% și în mare măsură 18,1%)
3. *Să fiu format ca specialist* (în foarte mare măsură 54,7% și în mare măsură 21,9%)

Reamâne o prioritate *continuarea studiilor* pentru aproximativ jumătate dintre studenți, 32% - în foarte mare măsură și 23,9% - în mare măsură. De asemenea, într-un procent apropiat, studenții se așteaptă ca terminarea facultății să culmineze cu un aport semnificativ de *cunoștințe teoretice*. Pe ultimul loc se află așteptarea de a avea nevoie de relații pentru angajare (Grafic 4).

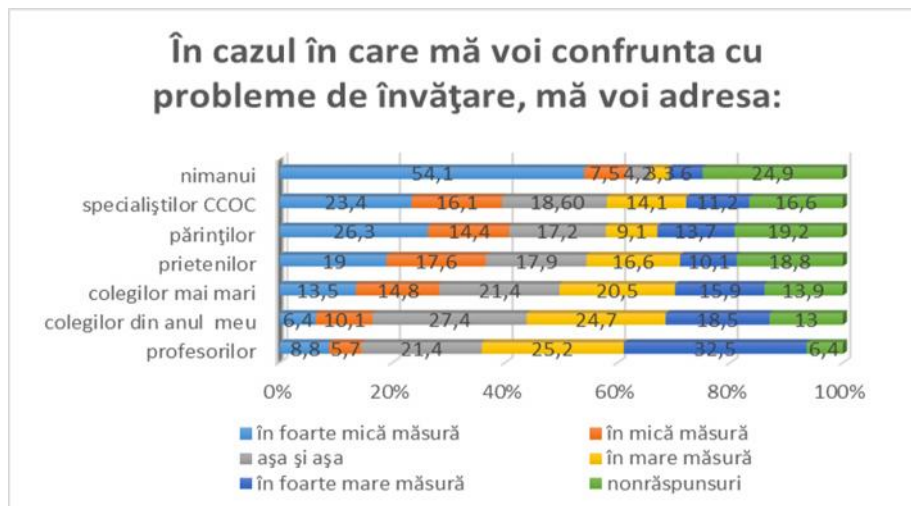
Grafic 4.

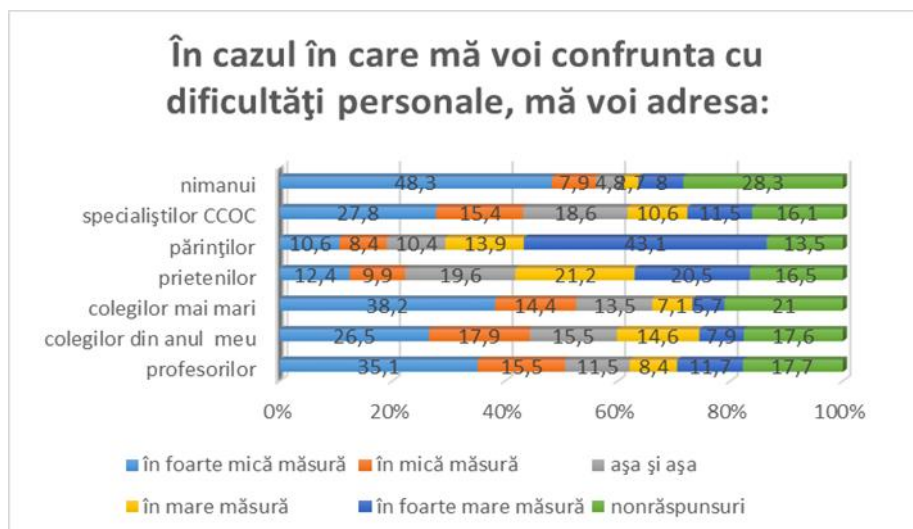
Una dintre preocupările importante a universităților în acest moment este de a reduce **rata abandonului colar**. În primul rând, aspectul economic este cel mai important și din acest punct de vedere se poate interveni destul de puțin. În schimb, mai sunt două categorii de probleme care pot determina abandonul colar: *dificultățile de învățare* și *problemele personale*. Pentru a putea optimiza strategia de sprijin a studenților am dorit să identificăm care sunt sursele de suport pentru aceste categorii de probleme.

În cazul problemelor de învățare (*Grafic 5*), studenții s-ar adresa în primul rând profesorilor și mai apoi colegilor de an și colegilor mai mari, iar în cazul problemelor personale (*Grafic 6*) ar căuta sprijin la părinți și prieteni.

Grafic 5.

Grafic 6.

Ar fi foarte important să putem corela aceste rezultate cu date și informații certe ce se referă la motivele abandonului școlar din USV. Am putea astfel să gândim strategii de sprijin specializat în cazul acestor dificultăți specifice.

V. Concluzii și propuneri

Rezultatele prezentului studiu pot avea valoare de reper în proiectarea și organizarea ofertei educaționale astfel încât, peste *trei/patru ani*, când acești studenți debutanți vor fi absolvenți și vor completa „Chestionarului absolvenților” să se poată evalua retrospectiv experiența academică.

Profilul motivational al studentului de anul I ar putea fi sintetizat astfel: a ales USV datorită apropierii de cas, a calității cadrelor didactice și a prestigiului universității, a ales facultatea pentru că îi place domeniul și profesia are căutare pe piața muncii; se așteaptă ca în timpul facultății să dobândească competențe și cunoștințe, iar după terminarea facultății să își găsească un loc de muncă, în cazul în care ar avea probleme de învățare, s-ar adresa profesorilor și colegilor, iar dacă ar avea probleme personale, s-ar adresa părinților, prietenilor profesorilor și personalului Centrului de Consiliere și Orientare în Carieră.

A. Pe dimensiunea promovarea ofertei educaționale:

- Rezultatele studiului demonstrează importanța criteriilor în bază cărora studenții aleg USV: *apropierea de cas, calitatea cadrelor didactice și prestigiul universității*. Este esențial ca promovarea ofertei educaționale să țină cont de aceste aspecte.
- CCOC propune realizarea anuală a studiului ca resursă de informare în vederea organizării campaniilor de orientare în carieră și realizării strategiilor de marketing ale universității.

B. Pe dimensiunea practicii educaționale:

- În ceea ce privește **contextul academic formal**, devine tot mai important să țină cont de așteptările tot mai realiste ale studenților. Aceștia privesc facultatea ca pe un mijloc de a dobândi, în

primul rând, competențe, deprinderi și cunoștințe practice, adaptate cerințelor pieței muncii și cunoștințe teoretice care se susțin. Cea mai importantă așteptare a studenților este aceea de a dobândi un loc pe muncă, pentru care doresc să fie pregătiți ca specialiști și privesc finalitatea studiilor din această perspectivă.

- În **context academic nonformal**, CCOC dispune de un pachet de activități care însoțesc studenții de la debutul până la finalul experienței lor academice și vizează, cu deosebire, dezvoltarea competențelor transversale prin: consiliere și orientare în carieră, consiliere psihologică în vederea depășirii situațiilor dificile și dezvoltării personale, consiliere educațională, training-uri pentru dezvoltarea competențelor și aptitudinilor utile pe piața muncii. Ca atare, considerăm util sprijinul facultăților pentru diversificarea și promovarea acestor activități în rândul studenților de la toate facultățile și specializările.

În context european activitatea de consiliere se plasează pe continuum-ul formal-nonformal. De exemplu, în Franța, activitatea de orientare în carieră a centrului are caracter obligatoriu. Studenții de anul I își proiectează, cu asistență și sub îndrumarea Centrului de Carieră, un traseu de dezvoltare profesională care devine proiect de absolvire pentru disciplina *Consiliere și orientare în carieră*. Aadar, plasarea în context formal al acestei activități, devine o investiție educațională pe termen mediu și lung. După modelul european al serviciilor centrelor de carieră, propunem introducerea unui curs facultativ de Orientare în Carieră și Orientare Profesională pentru toți studenții din anul I ai USV.

Anexa

Structura e antionului rezultat din cercetare în func ie de:

1. Facultatea

Facultatea	Num r	Procent
FEFS	57	9.9
FIA	55	9.6
FIESC	93	16.2
FIMM	31	5.4
FIG	50	8.7
FLSC	55	9.6
FS	34	5.9
FSEAP	172	30
FSE	27	4.7
Total	574	

2. Mediul de provenien

Mediul de provenien	Num r	Procent
Rural	302	52.6%
Urban	204	35.5%
non r spuns	68	11.8%
Total	574	

3. Genul

Genul	Num r	Procent
Feminin	376	65.5%
Masculin	194	33.8%
non r spuns	4	0.7%
Total	574	

3. Tipul finan rii

Tipul finan rii	Num r	Procent
Buget	403	70.2%
Taxa	150	26.1%
non r spuns	21	3.7%
Total	574	